

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 77, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Ljubljana, 18. januar 2019

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
Komisija za nadzor javnih financ

dr. Anže Logar, predsednik

Zadeva: Zahteva za sklic nujne seje Komisije za nadzor javnih financ

Na podlagi 48. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije poslanska skupina SDS zahteva sklic nujne seje Komisije Državnega zbora Republike Slovenije za nadzor javnih financ z naslednjo točko dnevnega reda:

Druga cev predora Karavanke – odločitev Državne revizijske komisije o odpravi odločitve naročnika o izbiri najcenejšega ponudnika

OBRAZLOŽITEV:

Na področju revizij javnega naročanja se v zadnjih letih soočamo s primeri odločitev, ki se kažejo predvsem v zanemarjanju nekaterih temeljnih načel javnega naročanja in posledično vodijo do izbire dražjih izvajalcev, ki imajo enake ali še nižje reference kot najugodnejši ponudnik. Poleg neposredne škode, ki nastaja s takimi odločitvami, je škoda tudi posredna, saj se bistveno podaljšujejo postopki javnega naročanja, s tem pa tudi časovnica izvedbe, posledično se investicije bistveno dražijo.

Žal se domnevnim formalnim pomanjkljivostim (ki to velikokrat sploh niso) v postopkih revizije daje prevelika teža oz. velikokrat služijo kot temelj take ali drugačne odločitve. To je še toliko bolj sporno, ker so odločitve Državne revizijske komisije (Dkom) dokončne in jih ni mogoče izpodbijati pred nobenim organom. V revizijskih postopkih bi morali predvsem skrbeti za to, da se varujejo interesi tako naročnika, kot ponudnikov, da se zagotavlja konkurenca med ponudniki, predvsem pa zagotovi gospodarna in učinkovita poraba javnih sredstev.

Eden od primerov, kjer revizijska odločitev ne ščiti konkurence med ponudniki, ne zagotavlja gospodarnosti in bistveno daljša časovnico izvedbe, je primer javnega naročila za izgradnjo druge cevi predora Karavanke.

Gre za skupen projekt med Republiko Slovenijo in Republiko Avstrijo. Po dolгих letih priprav je bil decembra leta 2017 objavljen mednarodni javni razpis, ki sta ga Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji (DARS) in avstrijska družba za upravljanje avtocest Asfinag objavila ločeno, a istočasno. Marca 2018 sta obe družbi odpirali ponudbe.

DARS je prejel 9 ponudb v vrednosti od 89,2 milijona evrov do 140,3 milijona evrov. Izbral je najcenejšega ponudnika za ceno 89,2 milijona evrov, veliko gradbeno podjetje, ki ima široke reference ne le pri gradnji predorov, pač pa celotne prometne infrastrukture, od avtocest, mostov, železnic, letališč, pristanišč. Gre za ponudnika, ki preko podjetij s katerimi posluje, zaposluje preko 20 tisoč ljudi, letni promet pa presega milijardo ameriških dolarjev.

Na državno revizijsko komisijo so se pritožili trije neizbrani ponudniki, katerih ponudbene vrednosti so bile bistveno višje in sicer za od 14 do 20 milijonov evrov. Pri tem je potrebno poudariti, da so se pritožniki prijaviли na razpis s tujimi partnerji, saj sami nimajo ustreznih referenc pri gradnji predorov take vrste.

Dkom je ugotovila, da je bil izbor najugodnejšega ponudnika nezakonit, odločitev pa je utemeljila na formalnostih, ne na vsebini.

V tem času na avstrijski strani že več kot tri mesece pospešeno gradijo predor, kljub temu, da so tudi tam imeli pritožbeni postopek, ki je bil obravnavan celo na dveh stopnjah. Avstrijski Asfinag je poleti 2018 podpisal pogodbo z izbranim izvajalcem (ki je bil tudi najcenejši) za ceno 89,9 milijonov evrov. Gre za podobno vrednost, kot je bila izbira DARS, ki jo je Dkom odpravila. Pri tem je potrebno še poudariti, da je predor na avstrijski strani za slab kilometer oz. četrtno dolžine daljši od slovenskega dela. Od slabih 8 kilometrov predora znaša dolžina na avstrijski strani 4,402 kilometra, na slovenski pa 3,546 kilometra.

Na neustreznost odločitve Dkom je v konkretnem primeru opozoril tudi Nadzorni svet DARS, ki je po razveljavitvi izbora izvajalca za gradnjo slovenskega dela druge cevi karavanškega predora sporočil naslednje: *“Nadzorni svet odločitev državne revizijske komisije sprejema, vednar težko razume prakso, ki se je izoblikovala v zadnjem času na področju javnih naročil. Postopki javnega naročanja v revizijskem delu vedno bolj postajajo iskanje formalnih pomanjkljivosti izbrane ponudbe, ne pa uresničevanje temeljnih načel javnega naročanja, torej konkurenčnosti ponudnikov ter gospodarne in učinkovite porabe javnih sredstev. Zato postajajo postopki javnega naročanja vse daljši, kar resno ogroža tudi izpolnjevanje načrta gradnje in vzdrževanja avtocest. Spremljajoč podobne postopke v tujini Nadzorni svet DARS d.d. ugotavlja, da naročniki bistveno lažje dosega jo uresničevanje teh načel, zato poziva pristojne organe, da zakonodajne rešitve in dobre prakse, ki omogočajo izbiro izvajalcev v predvidenih rokih in po vsebinskih merilih, prenesejo tudi v slovensko okolje.”*

Zakonodaja, ki velja danes na področju revizije postopkov javnega naročanja očitno ni ustrezna in odpira široko polje korupcijskih tveganj. Posledično draži investicije, podaljšuje čas njihove izvedbe in generira negospodarno ravnanje z javnimi sredstvi na škodo davkoplačevalcev. To se kaže tudi v primeru izbora izvajalca za gradnjo slovenskega dela druge cevi karavanškega predora, kjer v sosednji Republiki Avstriji kljub dvostopenjskemu pravnemu varstvu svoj del predora že gradijo.

Odločitev Dkom o odpravi odločitve glede izbire najcenejšega izvajalca za gradnjo slovenskega dela druge cevi karavanškega predora pa je sporna tudi zato, ker je bil tričlanski senat (mag. Gregor Šebenik, Tadeja Pušnar in dr. Mateja Škabar), ki je o tem

odločal, sestavljen iz predstavnikov, ki so tako ali drugače povezani s stranko Socialnih demokratov (SD).

Tako je bil mag. Gregor Šebenik občinski svetnik SD, Tadeja Pušnar je bila generalna sekretarka Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v času, ko sta ministrstvo vodila Ivan Svetlik in Anja Kopač Mrak iz vrst SD, dr. Mateja Škabar pa je leta 2010 kandidirala na lokalnih volitvah v Domžalah na listi SD. S tem je bil že navzven porušen videz nepristranskosti, ki bi ga morala Dkom zagotavljati tudi preko ustrezne sestave senatov. Še posebej takrat, ko gre za velika javna naročila.

V zvezi z omenjenim revizijskim postopkom je bilo na decembrski seji DZ postavljeno tudi ustno vprašanje predsedniku vlade o tem, kaj bo storil za zaščito interesov davkoplačevalcev oz. za to, da državne investicije oz. javna naročila ne bodo po nepotrebnem preplačana in kaj bo storil, da nad odločitvami Dkom ne bo samo "modro nebo".

Ustreznega odgovora nismo prejeli. Nadaljevanje prakse, kot smo ji priča v konkretnem primeru pa bo imelo škodljive posledice pri vseh nadaljnjih večjih naročilih. Predvsem za žepe davkoplačevalcev. Pred vrati so postopki za velika javna naročila na infrastrukturnem in drugih področjih, ki se bodo, če se bo praksa, kot smo ji priča v konkretnem primeru nadaljevala, po nepotrebnem bistveno podražili.

Iz tega razloga predlagamo, da se po razpravi sprejmejo naslednji sklepi:

- 1. Komisija za nadzor javnih financ pričakuje od Ministrstva za javno upravo, da v roku 8 dni od sprejetja tega sklepa pisno predstavi predlog zakonodajnih rešitev iz področja revizije postopkov javnega naročanja, ki bodo sledile zakonodajnim rešitvam in dobrim praksam iz tujine.**
- 2. Komisija za nadzor javnih financ predlaga Komisiji za preprečevanje korupcije, da na podlagi Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije preveri obstoj posamičnih ali sistemskih korupcijskih tveganj ter obstoj nasprotnih interesov pri posameznih članih senata Državne revizijske komisije.**
- 3. Komisija za nadzor javnih financ priporoča Računskemu sodišču Republike Slovenije, da opravi revizijo posledic odločitev Državne revizijske komisije na višino stroškov oziroma končno ceno projektov za vsa javna naročila, katerih vrednost brez davka na dodano vrednost je bila enaka ali višja od 5.186.000 evrov (mejna vrednost za objavo na portalu javnih naročil) za zadnjih 10 let.**

Predsedniku komisije predlagamo, da na nujno sejo povabi:

- ministra za javno upravo Rudija Medveda,
- predsednika Državne revizijske komisije Boruta Smrdela.

Priloge:

- Odločitev Državne revizijske komisije glede pritožbe na izbor za izvajalca gradnje slovenskega dela druge cevi karavanškega predora dosegljivo na spletni povezavi http://www.dkom.si/odlocitve_DKOM/2018120409174750/
- Članek Nova24TV z naslovom: "Avstrijci kopljejo drugo cev skozi Karavanke, ta človek pa je kriv, da na drugi strani vse stoji: Turki odstranjeni, posel prevzema Stojan Petrič, da bi s tem dobil reference tudi za milijardni projekt drugi tir" dosegljiv na spletni povezavi <http://nova24tv.si/slovenija/avstrijci-kopljejo-drugo-cev-skozi-karavanke-ta-clovek-pa-je-kriv-da-na-drugi-strani-vse-stoji-turki-odstranjeni-posel-prevzema-stojan-petric-da-bi-s-tem-dobil-reference-tudi-za-milijardni-projek/>
- Članek Nova24TV z naslovom: "[Afera predor Karavanke] Kdo v ozadju upravlja z Državno revizijsko komisijo, ki dela v korist tajkuna Petriča? Vsi člani senata so iz vrst Židanove stranke SD!" dosegljiv na spletni povezavi <http://nova24tv.si/slovenija/afere-predor-karavanke-kdo-v-ozadju-upravlja-z-drzavno-revizijsko-komisijo-ki-dela-v-korist-tajkuna-petrica-vsi-clani-senata-so-iz-vrst-zidanove-stranke-sd/>

Danijel Krivec,
vodja PS SDS